



לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/9789264273351-en

## OECD סקירת מיומנויות 2017 מיומנויות ושרשראות ערך גלובליות

תקציר בעברית

במהלך שני העשורים האחרונים, נכנס העולם לשלב חדש של גלובליזציה, שבו מדינות ועובדים ניצבים בפני הזדמנויות ואתגרים חדשים. הודות לעלייתה של טכנולוגיית המידע, נהיה הייצור גלובלי ומקוטע לאורך מה שמכונות שרשראות ערך גלובליות: עובדים ממדינות שונות תורמים כעת לתכנון, לייצור, לשיווק ולמכירות של אותו מוצר. בממוצע במדינות OECD, שליש מהמשורות בסקטור העסקי תלויות בביקוש במדינות זרות. כיום, שלושים אחוז מערך הייצור של מדינות OECD מקורו בחו"ל.

בהשוואה להשפעות שהיו בשלביה המוקדמים של הגלובליזציה, השפעותיהן של שרשראות הערך הגלובליות על המשקם והחברות כיום מורכבות יותר, מפוזרות יותר ותלויות יותר זו בזו. הגלובליזציה מוטלת בספק. על המדינות להגביר את מאמציהן לגרום לגלובליזציה לעבוד עבור כל אחד. פרסום זה מראה שאם ישקיעו במיומנויות של האוכלוסיות שלהן, יוכלו המדינות לעזור להבטיח שהשתתפותן בשווקים הגלובליים תתרגם לתוצאות כלכליות וחברתיות טובות יותר.

## מיומנויות חשובות לגלובליזציה

מיומנויות יכולות לסייע למדינות להשתלב בשווקים גלובליים ולהתמחות בענפים המתקדמים ביותר מבחינה טכנולוגית.

- כאשר פיתוח מיומנויות מלווה בהשתתפות בשרשראות ערך גלובליות, מדינות יכולות להשיג צמיחה גדולה יותר של הפרודוקטיביות. מדינות שנהשמה אצלן העלייה הגדולה ביותר בשרשראות הערך הגלובליות במהלך התקופה 1995 - 2011, נהנו מצמיחה שנתית נוספת בפרודוקטיביות של העבודה בתעשייה. עלייה עודפת זו נעה בין 0.8 נקודות אחוז, בענפים שבהם קיים הפוטנציאל הקטן ביותר לפרגמנטציה של הייצור, ועד ל-2.2 נקודות אחוז בענפים שבהם הפוטנציאל הגבוה ביותר, דוגמת ענפי ייצור עתירי טכנולוגיה רבים.
- כדי להשתלב ולצמוח בשווקים הגלובליים, כל הענפים צריכים עובדים בעלי מיומנויות קוגניטיביות חזקות (לרבות אוריינות, יכולת חשיבה במונחים כמותיים ויכולת פתרון בעיות) אך גם מיומנויות ניהול ותקשורת, ומוכנות ללמוד. על מנת להפיץ את יתרונות הפרודוקטיביות הנובעות מהשתתפות בשרשראות ערך גלובליות ברחבי כל המשק, כל החברות, ובכללן חברות קטנות, צריכות עובדים עם מיומנויות כאלה.
- כדי להתמחות בענפים המתקדמים ביותר מבחינה טכנולוגית, מדינות צריכות גם:

- עובדים בעלי מיומנויות חברתיות ורגשיות טובות (כגון מיומנויות ניהול, תקשורת, ארגון עצמי) המשלימות מיומנויות קוגניטיביות. בממוצע, מדינה בעלת תמהיל מיומנויות שתואם את דרישות המיומנויות של ענפים מתקדמים מבחינה טכנולוגית יכולה להתמחות בענפים אלה 10% יותר ממדינות אחרות.

- מאגרי עובדים בעלי כישורים שמשקפים בצורה מהימנה מה הם יכולים לעשות. ענפים מתקדמים טכנולוגית רבים דורשים מהעובדים להשלים רצפי משימות ארוכים; ביצועים לקויים בשלב כלשהו מפחיתים מאד את ערך התפוקה. בממוצע, מדינות שעובדים כאלה הם מנת חלקן, יכולות להתמחות בענפים אלה 2% יותר ממדינות שתוצאות מיומנויותיהן ודאיות פחות.

## מיומנויות יכולות לסייע ליחידים להתמודד עם ההשפעות השליליות שיכולות להיות לשרשראות הערך הגלובליות

- מדינות יכולות להפחית את חשיפתם של העובדים לסיכונים הנובעים ממיקור חוץ בחו"ל, כלומר מהעברת הייצור למדינות אחרות, אם ישקיעו בפיתוח המיומנויות של האוכלוסיות שלהן. השפעה רבה על החשיפה של משרותיהם

- לסיכון זה יש גם למה שאנשים עושים בעבודה, כלומר לסוגי המיומנויות שהם מפתחים. כאשר יש לעובדים את המיומנויות הנחוצות, ביכולתם להתפתח בעבודותיהם או להסתגל בקלות רבה יותר לצרכים המשתנים.
- עובדים בעלי השכלה רבה יותר נהנים מאיכות עבודה גבוהה יותר לעומת עובדים פחות משכילים בכל המדינות. עם זאת, במדינות שמשותפות יותר בשרשראות הערך הגלובליות, קיים פער גדול יותר באיכות העבודה בין עובדים משכילים יותר לעובדים משכילים פחות.
- למבוגרים רבים מידי חסרות המיומנויות הדרושות להתמודדות עם האתגרי הגלובליזציה. ליותר מ-200 מיליון מבוגרים במדינות OECD (אחד לארבע בערך) יש מיומנויות אוריינות או יכולת חשיבה במונחים כמותיים נמוכות ול-60% חסרים שני סוגי המיומנויות.

## מיומנויות ליו אינטגרציה גלובלית של מדינות באופן שונה

- על המדינות להשקיע במיומנויות לא רק כדי לעזור ליחידים להיכנס לשוק העבודה ולהגן עליהם מפני הסיכונים של אובדן משרות ואיכות עבודה ירודה אלא גם כדי להבטיח תחרותיות בינלאומית והתקדמות כלכלית בעולם מחובר.
- ב-15 השנים האחרונות, קוריאה ופולין שהתחילו מנקודות פתיחה שונות, הגדילו את השתתפותן בשרשראות ערך גלובליות והתמחות בענפים מתקדמים טכנולוגית, תוך שיפור המיומנויות של אוכלוסייתה והשגת רווחים כלכליים וחברתיים, שתרמו לניצול היתרונות הטמונים בשרשראות ערך גלובליות.
- צ'ילה וטורקיה הגדילו משמעותית את השתתפותן בשרשראות ערך גלובליות, פיתחו את הכישורים הנחוצים להתמודדות עם האתגרים הטמונים בשרשראות ערך גלובליות ונהנו מתוצאות חזקות בתעסוקה. ואולם, המיומנויות שלהן מתואמות במידה מועטה עם דרישותיהם של ענפי תעשייה מתקדמים טכנולוגית. עובדה זו מסבירה באופן חלקי את התמחותם המועטה בענפי תעשייה אלה.
- גם גרמניה וארצות הברית הגדילו משמעותית את השתתפותן בשרשראות ערך גלובליות. ואולם, בהשוואה לארצות הברית, נראה כי מיומנויותיה של אוכלוסיית גרמניה תומכות יותר בדפוס ההתמחות של תעשיית המדינה.
- מדינות מסוימות, דוגמת יוון ובמידה מסוימת בלגיה, משולבות בצורה חלשה בשרשראות ערך גלובליות, לא שיפרו בהרבה את מיומנויותיהן של האוכלוסיות שלהן, ולא נהנו משרשראות ערך גלובליות כמקור לצמיחה כלכלית.

## השלכות על מדיניות קשורות מיומנויות

על מנת ליהנות מהיתרונות הטמונים בשרשראות ערך גלובליות, על מדינות להשקיע בחינוך ובהכשרה, לעשות שימוש טוב יותר במיומנויות, לתאם טוב יותר מדיניות קשורות מיומנויות - ממדיניות השכלה והגירה ועד חקיקה להגנה על התעסוקה - ולהתאים את המדיניות האלה למדיניות התעשייה והמסחר.

### *לצייד את הבוגרים בכישורים מהימנים ובתהילים חזקים של מיומנויות רלבנטיות.*

משנות הילדות המוקדמות ועד ללמידה בוגרת, מערכות החינוך וההכשרה צריכות לצייד את כל הלומדים בתהילי מיומנויות חזקים. לשם כך נדרשת התמקדות חזקה במיומנויות קוגניטיביות בד בבד עם פיתוח אסטרטגיות הוראה חדשניות, גמישות בבחירת תכנית הלימודים וחינוך ליזמות מתוכנן היטב.

מדינות יכולות להתאים טוב יותר את מאפייני המיומנויות שלהן עם דרישות המיומנויות של הענפים באמצעות חינוך והכשרה מקצועית איכותיים הכוללים רכיב למידה מבוסס עבודה חזק ומדיניות ספציפיות לטיפוח שיתוף פעולה הדוק יותר בין הסקטור הפרטי, המוסדות להשכלה גבוהה ומוסדות המחקר.

### *להסיר מכשולים שמונעים המשך פיתוח מיומנויות*

על הבוגרים להמשיך לפתח ולהתאים את המיומנויות שלהם, על מנת שהמדינות יוכלו להסיר מחסומים שמונעים המשך פיתוח מיומנויות, במיוחד עבור מבוגרים בעלי ערכות מיומנויות חלשות יותר. ממשלות, מעסיקים, איגודים וספקי חינוך והכשרה נדרשים לשתף פעולה כדי לפתח הזדמנויות הכשרה גמישות בעבודה, לשפר את יכולת הגישה של מבוגרים להשכלה פרמלית ולהקל על העובדים לשלב עבודה והכשרה. הכרה רבה יותר במיומנויות שנרכשו באופן בלתי פרמלי תעזור לעובדים לזכות בכישורים נוספים ולהתאים את הקריירות שלהם לצרכים המשתנים.

### *להשתמש במיומנויות בצורה יעילה יותר*

מיומנויות יכולות לאפשר למדינות לבצע טוב בשרשראות הערך הגלובליות, אך רק אם אנשים עובדים בפירמות ובענפי תעשייה שמשמשים בצורה מיטבית במיומנויות שלהם. על המדינות לוודא שאנשים יוכלו להגיע בקלות למשרות שבהן יוכלו להיטיב להשתמש במיומנויות שלהם, ובד בבד לספק גמישות לפירמות ובטחון לעובדים. מדינות יכולות לטפח פיתוח של שיטות ניהול אפקטיביות, לתכנן חקיקה להגנה על תעסוקה, ולהסדיר סעיפי אי-תחרות בדרכים שיאפשרו שיתוף של מומחיות וידע בכל המשק בצורה יעילה יותר.

## לשפר שיתוף פעולה בינלאומי במדיניות מיומנויות

במקום להתחרות במשיכת כישרונות, מדינות יכולות לשתף פעולה בתכנון תכניות חינוך והכשרה. מאמצי שיתוף פעולה כאלה יכולים להבטיח איכות ולשמר ידע ומיומנויות שנדרשים למדינות על מנת לשגשג בשרשראות ערך גלובליות. ביכולתן גם לשפר מיומנויות במדינות מתפתחות ולסייע בהכרה במיומנויות אלה מצידן של מדינות אחרות. מדינות יכולות לשקול הסדרי מימון שישקפו טוב יותר את התפלגות היתרונות והעלויות בין מדינות בעולם שבו השכלה ותהליכי ייצור הפכו בינלאומיים.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.



[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *OECD Skills Outlook 2017: Skills and Global Value Chains*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264273351-en